

CULTURAL CHILDREN OF EUROPE

NYTT NORDISKT PROJEKT

I en förskolegrupp på Mellanselskolan i Örnsköldsviks kommun händer något väldigt speciellt. Annika Högberg, länsdanskonsulent i Västernorrland arbetar med dans och rörelse och plötsligt händer det. En unik kommunikation skapas mellan henne och en ett-årig pojke.

text & foto Steven Ekholm

– HAN OBSERVERADE mest hela tiden de första gångerna, berättar Annika efteråt, och han höll sig långs väggarna för att inte komma för nära. Efter ett tag började han röra på sig och jag härmade honom. Han kröp, ställde sig upp och la sig ner. När han upptäckte att jag gjorde samma sak och reagerade på vad han gjorde så började han utmana mig i det. Hans blick släppte mig inte och det lockade fram ett leende hos honom. En oförglömlig stund där vi kommunicerade på ett helt ordlöst sätt, säger Annika.

I projektet kommer professionella kulturarbetare in i skolans verksamhet och utmanar barnen och inte minst pedagogerna med sina olika uttryck. Nu utvecklas det i ett spän-

nande internationellt projekt, *Cultural Children of Europe*. Skolor från Danmark, Island, Lettland, Norge och Sverige deltar och metoden det handlar om är *Action Learning*, fast med estetiska uttryck. Och dessutom för de allra yngsta.

Kulturskolan i Örnsköldsvik samordnar projektet lokalt, som innefattar två skolor, Sundskolan och Mellanselskolan. Målgruppen är 0–8 år.

PROJEKTET HAR sitt ursprung i ett arbete som Kulturprinsen, kulturcentrum för barn- och ungdomskultur i Viborg, Danmark initierat. Professionella kulturarbetare kommer in i skolan för att stimulera både barnen och pedagogerna till att bli skapande, kreativa, träna

samarbete, berättande på olika sätt samt att dela med sig och ta del av andras arbeten. Det handlar om att utveckla de estetiska språken som medel och metodutveckling.

I Örnsköldsvik har man valt att arbeta med dans, musik och masktillverkning och skuggteater. Det senare i samarbete med Kulturverket i Umeå. Varje moment har pågått i fyra veckor, sedan växlar man till nästa tema. Detta upplägg rullar sedan på under projekt-tiden. Lärarna och kulturarbetarna arbetar tillsammans med planeringen och inte minst genom gemensam tid för reflektion efter varje pass. Just tid för gemensam reflektion menar många har det funnits allt för lite tid till i skolan, och detta är en av de viktiga beståndsdelarna av metodiken i *Action Learning*.

– **FÖR MIG SOM JOBBAR** i förskoleklass så är lek och skapande grunden i verksamheten, och jag arbetar med olika uttrycksformer i min vardag, säger Birgitta Jönsson, förskollärare på Sundskolan och som deltar i projektet med sin förskoleklass. Det som varit så fantastiskt att arbeta med kulturpedagogerna är just att vi kunnat

Annika Högberg planerar projekt med kollegor.

ha en dialog om innehållet. Barnen har dessutom varit mycket intresserade och deltagande. Vi har kunnat få tips och råd av kulturpedagogerna om hur man kan tänka när man jobbar exempelvis med dans, som jag själv inte jobbat så mycket med. En av projektets styrkor är att jag kan vara observatör och se gruppen från sidan och att vi efter aktiviteten kan reflektera med kulturarbetaren och tänka framåt. Reflektionerna har varit mycket givande. Jag har dessutom haft möjlighet att påverka innehållet och vi har lärt av varandra.

Hur går det egentligen att arbeta med exempelvis dans i så tidiga åldrar?

– Det som varit nytt för mig i det här projektet, säger Annika Högberg, är att arbeta med de allra yngsta barnen i förskolan, det vill säga 1-2-åringarna. Sättet att jobba med de barnen blir mer följsamt och lyhört och kräver en hel del improvisation från min sida. Barnen behöver tid till att processa alla intryck och tid för att uttrycka sig. De allra minsta, 1-åringarna, observerar länge och registrerar vad vi gör, för att senare, ibland efter flera träffar

dansa och uttrycka sig på sitt eget sätt.

ATT ESTETISKA ÄMNEn som musik och dans medför många positiva fördelar i inläring, koncentration, dopamintillströmning och ökad social samarbetsförmåga är ju sedan länge dokumenterat. Men då skolorna på många håll istället nedmonterat förutsättningarna för de estetiska verksamheterna, vad har utmaningarna främst varit i detta projekt, när man nu återigen vill stärka ämnenas betydelse?

– Utmaningarna tycker jag har varit av mer praktisk karaktär så som lokaler och stora grupper, säger Annika. Det finns nästan inga optimala lokaler i skolan för dans och rörelse. Antingen är det stora gymnastiksalen med många distraktioner, så som redskap och hög ljudnivå, vilket också blir en rätt dålig arbetsmiljö. De vanliga klassrummen är oftast för små och röriga då bord och stolar inte kan tas ut från rummet. För de allra minsta är dock små rum det optimala. Vad gäller gruppernas storlek så är det bäst att jobba i halv-klass men det finns inte alltid personal och tid till det.

Cultural Children of Europe, hade sin kick-off i Viborg i januari 2016 och har nu kommit halvvägs. Men samordnaren i Örnsköldsvik, Sten-Ove Sundlöf, säger att projektet sannolikt kommer fortsätta lokalt till 2019. Minst. Projektet har verkligen gett mersmak och reflektionerna i metodiken leder till nya idéer.

– Vi vill utveckla idén vidare genom att arbeta med alla kulturformer tillsammans, istället för att dela upp dem en i taget. Vi tror det kan hända många spännande saker då. Och det vill vi verkligen undersöka, avslutar Sten-Ove. ■

